

Rapport

Datum: 10 december 2007
Rapportnummer: 2007/302

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de Stichting Bloembollenkeuringsdienst (BKD) in een brief van 18 augustus 2006 aan telers van het bloemenras Zantedeschia Red Sox heeft gesuggereerd dat bij dit ras ongebreidelde weefselkweekvermeerderingen hebben plaatsgevonden.

Beoordeling

I. Algemeen

De Stichting Bloembollenkeuringsdienst (hierna: BKD) had in 2006 een inventariserende opplanting uitgevoerd met Zantedeschia red sox, een rood-oranje gekleurde bolplant, die in de volksmond Calla (Slangenwortel) wordt genoemd. De opplanting was bedoeld om meer inzicht en helderheid te verschaffen over het genetisch bont en eventueel over de manier van keuren van dit verschijnsel. Genetisch bont wil zeggen dat in één of alle bladeren van een plant lichtgroene tot geelwitte strepen of banen voorkomen in de lengterichting van het blad. De BKD had daarvoor monsters getrokken uit in het handelsverkeer roulerende partijen. De monsters werden beoordeeld door de Commissie voor Nomenclatuur. Deze commissie wordt benoemd en samengesteld door de Koninklijke Algemene Vereniging voor Bloembollencultuur (KAVB) met als taak het als deskundigen verrichten van keuringen van een bepaald bolgewas. Onder het kopje "Achtergrond" is een lijstje opgenomen met uitleg over een aantal instanties en begrippen die in deze zaak een rol spelen.

II. Bevindingen

1. Bij brief van 18 augustus 2006 deelde de BKD onder meer aan verzoeker, een kwekersrechthouder van het ras Zantedeschia red sox, mee wat het resultaat was van de keuring van de inventariserende opplanting van Zantedeschia red sox. De BKD gaf in de brief aan dat de beoordeling van de monsters op 14 augustus 2006 was uitgevoerd door de Commissie voor Nomenclatuur. Gebleken was dat in alle monsters in meerdere of mindere mate vormen van genetisch bont voorkwamen. De commissieleden benadrukten dat het materiaal ten tijde van de registratie absoluut vrij was van deze beelden (van genetisch bont). Verder deelde de BKD in de brief mee:

“De Commissie sluit niet uit dat een en ander veroorzaakt wordt door de ongebreidelde weefsel-kweekvermeerderingen die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden. Tevens is men van mening dat externe factoren als bijvoorbeeld klimaat, bemesting en grondsoort vormen van genetisch bont visueel kunnen maskeren.”

2. Verzoeker deelde op 19 september 2006 aan de BKD mee dat hij bezwaar had tegen bovengenoemde brief. Hij vond de brief suggestief en niet op feiten gebaseerd. Met name de

zin “De Commissie sluit niet uit dat een en ander veroorzaakt wordt door de ongebreidelde weefselweekvermeerderingen die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden,” achtte hij onjuist. Verzoeker zag in die passage een indirecte beschuldiging van ongebreidelde weefselweekvermeerdering richting zijn bedrijf. Hij vroeg de BKD deze brief te corrigeren en vervolgens te zenden naar de personen die de brief van 18 augustus 2006 hadden ontvangen.

3. Bij brief van 27 september 2006 deelde de BKD verzoeker mee dat hij bezwaar had gemaakt tegen een formulering in de brief van 18 augustus 2006 over de mogelijke oorzaak of achtergrond van genetisch bont. Die formulering was volgens de BKD echter gebruikt door de Commissie voor Nomenclatuur en enkel door de BKD weergegeven. De BKD achtte de klacht daarom ongegrond.

4. Op 20 oktober 2006 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Nationale ombudsman.

5. In reactie op de klacht bij de Nationale ombudsman van 15 februari 2007 verwees de BKD naar haar brief van 27 september 2006 en gaf de BKD verder onder meer aan dat de passage in de brief, waarover verzoeker viel, was gekozen omdat volgens de opsteller van de brief, die werkzaam was bij de BKD en aanwezig was bij de bijeenkomst van de Commissie voor Nomenclatuur, de commissie de indruk gaf dat vermeerdering kennelijk bij meer bedrijven plaatsvond dan alleen bij verzoekers bedrijf. Het was gebruikelijk om van de bijeenkomsten van de Commissie voor Nomenclatuur geen verslagen te maken. De BKD was van mening dat dit niet de verantwoordelijkheid van de BKD betrof. Naar aanleiding van de klacht had de BKD wel besloten om in het vervolg een verslag te maken van bijeenkomsten van de Commissie voor Nomenclatuur.

6. In reactie op het standpunt van de BKD legde verzoeker een verklaring over van een taxonoom van de KAVB, tevens secretaris van de Commissie voor Nomenclatuur, gedateerd op 2 maart 2007. In die verklaring staat onder meer het volgende vermeld:

“In de monsters werden verschijnselen aangetroffen, die meestal aangeduid worden met de term genetisch bont. De oorzaak en de natuur van deze verschijnselen zijn nog niet geheel bekend. Het verschijnsel wordt door de commissie reeds jaren aangetroffen in meerdere cultivars.

Tijdens de keuring heeft er een uitgebreide brainstormsessie plaatsgevonden om met z'n allen een beter beeld te krijgen van het probleem. In dit kader zijn de volgende gedachten geopperd: de afwijkingen zouden een resultaat kunnen zijn van een combinatie van weefselweekvermeerdering in combinatie met giberillinenbehandeling.

De aangetroffen afwijkingen in het materiaal werden niet beschouwd als een onderdeel van de desbetreffende cultivar.

Ook werd er gemeld dat deze afwijkingen in Frankrijk bij deze cultivar niet zijn waargenomen. Dat kan enerzijds betekenen dat het er niet in voorkwam, anderzijds kan het betekenen dat het verschijnsel daar verwaarloosbaar was en daardoor niet opviel. De gedachte kwam op dat het mogelijk aan culturomstandigheden zou kunnen liggen, hetzij dat daardoor het verschijnsel niet optreedt, hetzij dat het verschijnsel niet tot expressie komt. Wellicht speelt ijzer in deze zaken een rol en gesteld is dat via de reguliere mechanismen onderzoek hiernaar geëntameerd kan worden. “

7. Vervolgens legde de Nationale ombudsman op 22 mei 2007 aan de Commissie voor Nomenclatuur het verschil van mening voor tussen verzoeker en de BKD over de onder punt 1. geciteerde passage in de brief van 18 augustus 2006. Volgens verzoeker had de BKD in deze passage de mening van de Commissie voor Nomenclatuur niet juist weergegeven. Volgens de BKD was de weergave van de mening van de commissie wel juist.

8. Op 27 juni 2007 liet de secretaris van de Commissie voor Nomenclatuur de Nationale ombudsman schriftelijk weten dat de commissie zich niet kon vinden in de passage “De Commissie sluit niet uit dat een en ander veroorzaakt wordt door de ongebreidelde...” . Deze passage gaf niet de mening van de commissie weer. Voor zover de secretaris bekend, was de commissie niets bekend over de wel of niet ongebreidelde vermeerdering van ‘red sox’.

9. In reactie op bovenstaande verklaring liet de BKD op 7 september 2007 weten dat de BKD de inhoud van de verklaring had geverifieerd bij de betrokken medewerker alsmede bij de leden van de Commissie voor Nomenclatuur die bij de bijeenkomst aanwezig waren geweest. Door de commissieleden werd niet weersproken dat de passage een juiste weergave vormde van het besprokene tijdens de commissiebijeenkomst, aldus de BKD. Dit bracht de BKD tot de conclusie geen aanleiding te zien om het eerder ingenomen standpunt te herzien.

III. Beoordeling

10. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Hieronder kan worden verstaan dat indien een bestuursorgaan in een brief aan een burger de visie van een andere instantie weergeeft, deze visie correct dient te worden weergegeven.

11. Verzoeker kan zich, als kwekersrechthouder van het ras Zantedeschia red sox, niet vinden in een brief van 18 augustus 2006 van de BKD aan onder anderen telers van dat ras waarin werd gesuggereerd dat er sprake zou zijn van ongebreidelde weefselweekvermeerderingen. Dat zou volgens die brief van de BKD de visie van de Commissie voor Nomenclatuur zijn.

12. Vaststaat dat het de bedoeling van de BKD was om in de betreffende passage slechts de mening van de Commissie voor Nomenclatuur weer te geven. Zoals de BKD zelf ook al stelde, kan de BKD niet verantwoordelijk worden gehouden voor de mening van die commissie. Zoals onder punt 10. is aangegeven, dient de BKD de mening van die commissie echter wel juist weer te geven. Volgens verzoeker was dat in de brief van 18 augustus 2006 niet het geval. De verklaringen van de secretaris van de Commissie voor Nomenclatuur en de BKD richting de Nationale ombudsman staan tegenover elkaar wat betreft de vraag of de gewraakte passage in de brief van 18 augustus 2006 een juiste weergave is van de mening van de Commissie voor Nomenclatuur. Van de bijeenkomst waarin het gewraakte zou zijn gezegd, is destijds geen verslag gemaakt. De Nationale ombudsman is van mening dat aan de verklaring van de secretaris van de Commissie voor Nomenclatuur meer betekenis kan worden toegekend dan aan de verklaring van de BKD. De eerstgenoemde verklaring is immers een verklaring namens de instantie zelf, om wier formulering het gaat. Nu de Nationale ombudsman zich had gericht tot de Commissie voor Nomenclatuur, mag aangenomen worden dat de secretaris namens die commissie heeft verklaard. Nu bovendien in het verslag dat de secretaris van de Commissie voor Nomenclatuur aan verzoeker zond over de bijeenkomst op 14 augustus 2006 niet wordt gesproken over ongebreidelde weefselweekvermeerderingen, is het meer aannemelijk dat deze term niet is gebezigd door de commissie. Er is in ieder geval zodanige twijfel gerezen over de gewraakte passage, dat de conclusie dient te zijn dat deze passage niet in de betreffende brief had moeten worden opgenomen. Door de gewraakte passage in haar brief op te nemen, heeft de BKD daarom gehandeld in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Stichting Bloembollenkeuringsdienst te Lisse, is gegrond, wegens strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

instemming

Met instemming heeft de Nationale ombudsman er kennis van genomen dat de BKD in het vervolg van een bijeenkomst van de Commissie voor Nomenclatuur als op 8 augustus 2006 verslaglegging zal (laten) doen.

Onderzoek

Op 24 oktober 2006 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer R. te 't Zand, met een klacht over een gedraging van de Stichting Bloembollenkeuringsdienst

(BKD) te Lisse.

Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de BKD verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen de BKD en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd de BKD een aantal specifieke vragen gesteld.

Ook werd aan de Commissie voor Nomenclatuur informatie gevraagd.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reacties van verzoeker en de BKD gaven aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

de brief van 18 augustus 2006 van de BKD;

verzoekers brief van 19 september 2006 aan de BKD;

de brief van 27 september 2006 van de BKD aan verzoeker;

het verzoekschrift aan de Nationale ombudsman van 20 oktober 2006;

het standpunt van de BKD van 15 februari 2007;

de verklaring van de Commissie voor Nomenclatuur van 2 maart 2007;

de brief van de Commissie voor Nomenclatuur van 27 juni 2007 aan de Nationale ombudsman;

de reactie van de KAVB van 7 september 2007 aan de Nationale ombudsman.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Uitleg over een aantal instanties en begrippen die in deze zaak een rol spelen:

- a. de **BKD**: de Stichting Bloembollenkeuringsdienst (hierna: BKD) is een zelfstandig bestuursorgaan en is op grond van de Landbouwkwaliteitswet onder andere belast met de keuring van bloembollen en het bewaken van de kwaliteit van de bloembollen die in de handel worden gebracht. Telers van bloembollen zijn verplicht zich aan te sluiten bij de BKD.
- b. de **KAVB**: de Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB) is een branche-vereniging voor de bloembollensector.
- c. de **Commissie voor Nomenclatuur**: deze commissie wordt benoemd en samengesteld door de KAVB met als taak het als deskundigen verrichten van keuringen van een bepaald bolgewas.
- d. **Zantedeschia red sox**: een rood-oranje gekleurde bolplant, in de volksmond calla genoemd.
- e. **weefselkweekvermeerdering**: het vermeerderen van planten onder steriele omstandigheden, waarbij specifieke plantendelen op een speciale voedingsbodem worden geënt. De voedingsbodem bevat plantspecifieke groeistoffen waardoor de plantengroei tot op een zekere hoogte gestuurd kan worden. De planten groeien uit in speciale klimaatcellen waar de temperatuur en lichtintensiteit zo optimaal mogelijk kan worden ingesteld. De klimaat- en groeiomstandigheden zijn zodanig optimaal, dat elke 5-8 weken de planten opnieuw in stukjes gesneden kunnen worden voor verdere vermeerdering. Het vermeerderingsproces kent dus een relatief korte groeicyclus, waardoor het een ideale techniek is om grote aantallen planten te produceren.
- f. **genetisch bont**: in één of alle bladeren van een plant komen lichtgroene tot geelwitte strepen of banen voor in de lengterichting van het blad.
- g. een **cultivar**: bestaat uit een plant of groep van planten die op grond van een bepaalde eigenschap of eigenschappen geselecteerd is en die betrouwbaar vermeerderd kan worden, op de (voor die cultivar) voorgeschreven manier.